

SIKKERHED I HESTEHALDET

Undgå arbejdsulykker

Dyrlæger med heste som fagområde topper listen over farlige erhverv i mange lande. I en engelsk undersøgelse svarede 95%, at de jævnligt arbejder med vanskelige heste, og 81% havde pådraget sig en skade indenfor de seneste 5 år (Pearson et al., 2021). Ud af 2292 arbejdsulykker rapporteret af 620 hestedyrlæger, resulterede 33% i hospitalsbesøg, hvoraf 43% krævede indlæggelse i mere end et døgn. De fleste ulykker sker som følge af spark fra hestens bagben (Parkin et al., 2018). Øget brug af sikkerhedsudstyr, tilvænnning af hesten, bedre uddannelse indenfor hestens adfærd og læring, samt øget fokus på at reducere hestens stress og opmærksomhed på hestens signaler nævnes som primære metoder til reduktion af ulykker (Pearson, 2022).

Overskygning kan flytte hestens fokus

'Overskygning' er en tilvænningsmetode, der udnytter et tidligere indlært signal til at flytte hestens fokus fra det, den er bange for. Metoden har vist sig at være effektiv f.eks. ved tilvænnning til klippemaskiner, påføring af spray og ved nålestik. Hvis hesten har lært at træde tilbage og frem for et let signal i tøjler/træktov, kan disse signaler flytte hestes fokus væk fra f.eks. klippemaskinen. Metoden anvendes mest hensigtsmæssigt i kombination med desensivering (gradvis tilvænnning) (McLean, 2008). Se også pjecen om tilvænnning.

Arbejdsulykker med heste i Danmark

Ifølge Arbejdstilsynets ulykkesstatistik er der i årene 2017 – 2020 anmeldt 126 arbejdsulykker i kategorien 'Avl af heste og dyr af hestefamilien'. 33% af ulykkerne medførte, at en person blev uarbejdsdygtig i en måned eller mere.

[Anmeldte arbejdsulykker i tal - Arbejdstilsynet \(at.dk\)](#)

Materiale om arbejdssikkerhed

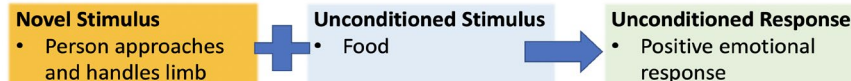
Denne pjeces har til formål at formidle forskningsresultater vedr. arbejdsulykker med heste. En række praktiske råd og vejledninger inkl. information om værnemidler og sikkerhedsudstyr fremgår af materiale fra bl.a. SEGES og Dansk Rideforbund, som også har udarbejdet en certificeringsordning for rideklubber. Læs mere her:

- [Fokus på arbejdsmiljøet, når du håndterer heste \(landbrugsinfo.dk\)](#)
- [Sikkerhed.pdf \(rideforbund.dk\)](#)

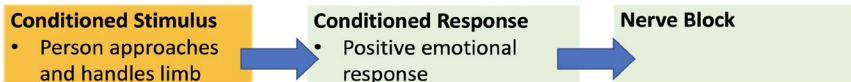
Veterinærbehandling kan ændres til en mere positiv oplevelse for hesten

I en ny undersøgelse blev metoden 'counter-conditioning' anvendt i forbindelse med nerveblokade i hestes bagben. Inden blokaden blev hestene kortvarigt trænet til, at en person der nærmede sig og berørte benet medførte foder fra den person, der håndterede hesten. Efter få gentagelser havde hestene dannet en association mellem det at blive berørt på benet og foder, dvs. de havde en positiv forventning. Når blokaden derefter blev lagt, så forskerne færre negative reaktioner hos hestene i forhold til en kontrolgruppe, der ikke var trænet med foder og derfor ikke havde en positiv forventning til berøring af benet (Pearson, 2022).

Before Training

After Training

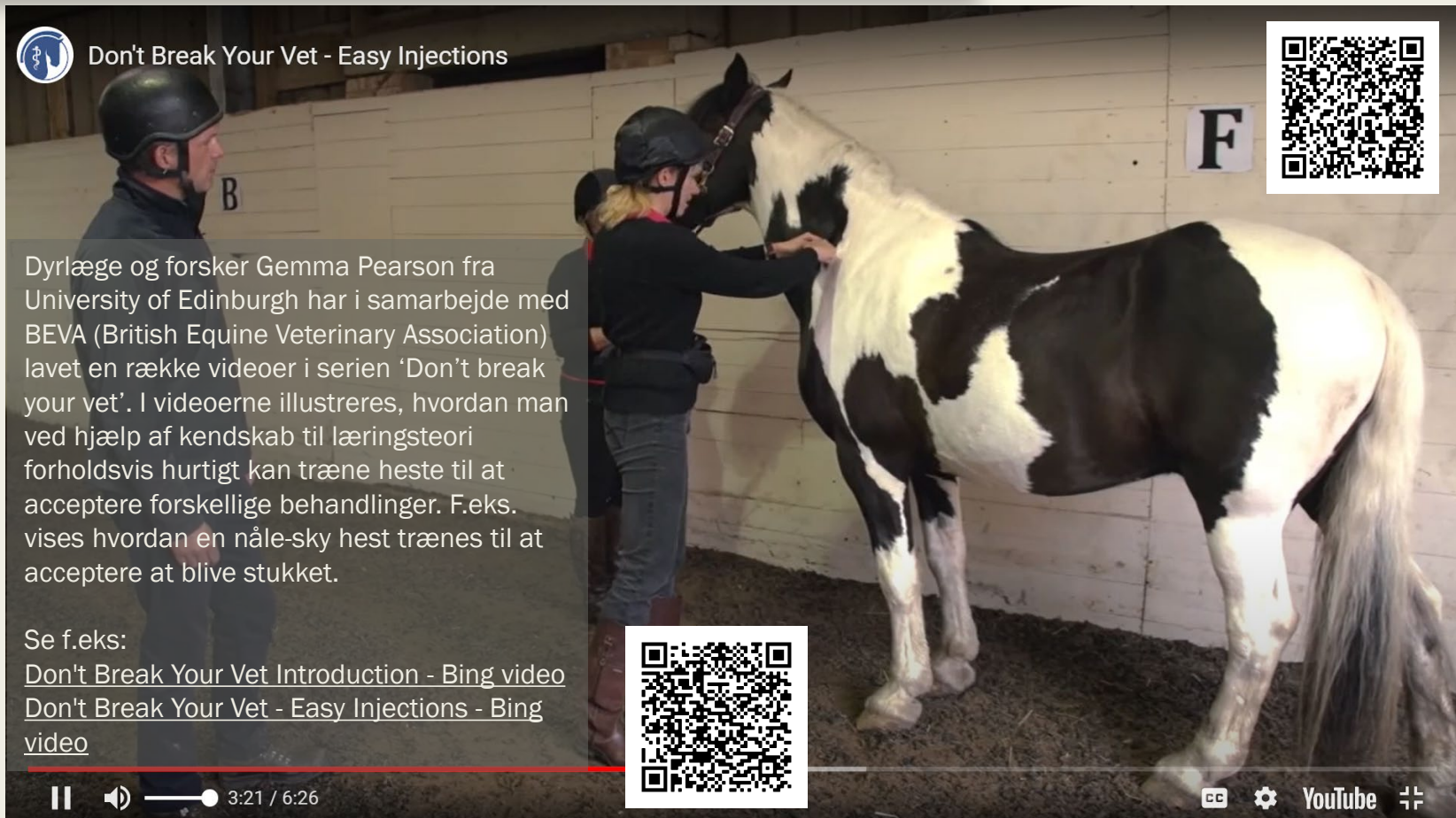

Du kan reducere hestens frygtreaktioner i forbindelse med behandling af dyrlæge, beslagsmed m.v. og dermed mindske risikoen for ulykker:

- ✓ Sørg for at hesten har selskab af andre rolige heste og er tryk ved behandlingsstedet
- ✓ Træn hesten til at reagere på lette signaler i træktovtøjler og anvend overskygning, counter-conditioning eller klikkertræning (se video i serien "Don't Break Your Vet")
- ✓ Sørg for at hesten fra en ung alder er tilvænnet til at få løftet ben og blive rørt over hele kroppen
- ✓ Hestens forventning til behandleren/smeden er vigtig. Nervøse heste er typisk skeptiske overfor ukendte personer. Bed personen starte med at give hesten en gulerod og lidt gnub på halsen
- ✓ Læs mere i pjecen om tilvænnning samt her (på engelsk): [Managing difficult behaviour in horses - Pearson - 2019 - In Practice - Wiley Online Library \(statsbiblioteket.dk\)](#)

Litteratur

- Hausberger, M., et al., 2008. A review of the human-horse relationship. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 109, 1-24.
- McLean, A., 2008. Overshadowing: A silver lining to a dark cloud in horse training. *J. Appl. Anim. Welf. Sci.* 11, 236-248.
- Parkin, T.D.H., et al., 2018. Occupational risks of working with horses: a questionnaire survey of equine veterinary surgeons. *Equine Vet. Educ.* 30, 200– 205.
- Pearson, G., et al., 2021. Difficult horses – prevalence, approaches to management of and understanding of how they develop by equine veterinarians. *Equine Vet. Educ.* 33, 522-530.
- Pearson, G., 2022. Stress in horses undergoing veterinary care and the development of interventions that positively influence the horse's' experience. Ph.d.-afhandling. Edinburgh Universitet.

Don't Break Your Vet - Easy Injections

Dyrlæge og forsker Gemma Pearson fra University of Edinburgh har i samarbejde med BEVA (British Equine Veterinary Association) lavet en række videoer i serien 'Don't break your vet'. I videoerne illustreres, hvordan man ved hjælp af kendskab til læringsteori forholdsvis hurtigt kan træne heste til at acceptere forskellige behandlinger. F.eks. vises hvordan en nåle-sky hest trænes til at acceptere at blive stukket.

Se f.eks:
[Don't Break Your Vet Introduction - Bing video](#)
[Don't Break Your Vet - Easy Injections - Bing video](#)